

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoP/19/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4221202985
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4221202985.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčíka vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: Z. N., nar. X.X.XXXX, bytom u navrhovateľky, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno ako kolíznym opatrovníkom: dieťa rodičov: M. U., nar. X.X.XXXX, bytom O. XXXX/X, E. a neb. O. N., nar. XX.X.XXXX, zomrelý dňa XX.X.XXXX, o návrhu navrhovateľky A. N., nar. XX.X.XXXX, bytom O. XXXX/X, E., na zverenie maloletého dieťaťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti, o odvolaní Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 21. marca 2022, č. k. 9P/129/2021-77, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Komárno (súd prvej inštancie) rozsudkom zo dňa 21.3.2022 č. k. 9P/129/2021-77 pri právnom posúdení podľa § 45 ods. 1, 4, 6 a 7, § 46 ods. 1 a § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine (ďalej iba „ZoR“) mal. Z. N., nar. X.X.XXXX zveril do náhradnej osobnej starostlivosti A. N., nar. XX.X.XXXX, bytom O. XXXX/X, E., ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o mal. dieťa a má právo zastupovať mal. dieťa a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

2. Ďalej zaviazal matku prispievať na výživu tohto dieťaťa mesačne sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepinoleté dieťa, počnúc od právoplatnosti daného rozsudku. Výživné matky na maloletého je splatné vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred priamo na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno.

3. O náhrade trov prvoinštančného konania rozhodol súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej iba „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, súd prvej inštancie s poukazom na vykonané dokazovanie mal za preukázané, že podaný návrh zo strany navrhovateľky je dôvodný. Maloletý Z. v podstate od útleho veku bol v starostlivosti svojho, teraz už neb. Otca O. N. a jeho manželky, t. j. navrhovateľky A. N.. Dôvodom zverenia maloletého do starostlivosti otca v konaní vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 9P/157/2016 bolo to, že matka maloletého preferovala túlavý spôsob života a o svojho mal. syna sa riadne nestarala. Už v tom čase navrhovateľka žila v jednej časti rodinného domu a matka v druhej časti rodinného domu, t. j. presne tak, ako aj v súčasnosti. Predmetný rodinný dom vlastnícky patrí navrhovateľke.

5. Otec mal. Z. dňa XX.X.XXXX zomrel a maloletý zostal v starostlivosti navrhovateľky, ktorá je považovaná za blízku osobu, nakoľko mal. Z. vychovávala spolu s otcom od jeho útleho veku. Maloletý je citovo naviazaný na navrhovateľku, aj napriek jeho vedomosti, kto je jeho skutočná matka. Matku a súrodencov navštevuje, pretože bývajú blízko od seba. Maloletý Z. sa pred kolíznym opatrovníkom vyjadril v tom smere, že chce zostať s navrhovateľkou, má ju rád a nechce, aby sa niečo menilo. So svojou matkou sa chce stretávať.

6. Matka na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 21.3.2022 jednoznačne prehlásila, že nemá záujem o osobnú starostlivosť o mal. Z., pretože tri deti by nezvládla a odtrhnutím maloletého od navrhovateľky by navrhovateľke a zároveň aj svojmu synovi zlomila srdce. Iba nedávno sa totiž mal. Z. musel vyrovnáť so smrťou svojho otca. Štrením pomerov u navrhovateľky a aj matky mal. dieťaťa v termínoch 21.10.2021, 17.1.2022 a 15.3.2022 bolo zistené, že obidve tieto osoby majú vytvorené vhodné podmienky k zabezpečeniu starostlivosti voči mal. Z.. Obidve žijú v jednom dvore, v dvoch oddelených bytových jednotkách, pričom predmetný rodinný dom je vo vlastníctve navrhovateľky. Matka vlastné bývanie zabezpečené nemá a v predmetnej nehnuteľnosti žije iba na základe súhlasu vlastníčky, t. j. navrhovateľky.

7. Navrhovateľka má XX rokov a podľa vyjadrenia lekára je schopná zabezpečiť starostlivosť o maloletého. Doposiaľ súdne trestaná nebola a je občiankou Slovenskej republiky s trvalým pobytom na území tejto republiky.

8. S prihliadnutím na najlepší záujem mal. Z., na jeho jednoznačne prejavovaný názor, že chce zostať s navrhovateľkou, s ktorou žije od malička, ďalej s poukazom na skutočnosť, že jeho matka o osobnú starostlivosť o tohto mal. syna nemá záujem, prvoinštančný súd bol toho názoru, že mal. Z. je potrebné zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, spĺňajúcej všetky zákonné kritériá nevyhnutné pre výkon starostlivosti tohto druhu.

9. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno so zverením tohto mal. dieťaťa do náhradnej starostlivosti navrhovateľky nesúhlasil, poukazujúc na to, že navrhovateľka a matka žijú v podstate v jednej domácnosti, spoločne hospodária, pričom matka súhlasí so zverením maloletého navrhovateľke iba za splnenia podmienky, že bude svojho mal. syna každodenne vídať. Na margo uvedeného súd prvej inštancie opätovne zdôraznil, že navrhovateľka a matka bývajú v dvoch oddelených domácnostiach, nehospodária spolu a matka neprejavuje záujem o osobnú starostlivosť nad mal. Z.. Okrem iného mal. Z. sa iba nedávno vyrovnal so smrťou svojho otca a ak by mal v súčasnosti byť vytrhnutý z výchovného prostredia, v ktorom žil od narodenia, takýto postup z citovaného hľadiska by ublížil samotnému maloletému a zároveň aj navrhovateľke.

10. Pokiaľ ide o určenie vyživovacej povinnosti v prospech mal. Z. v rozsahu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa, ktoré sa rovná sume 29,86 eura, povinnému rodičovi, t. j. matke, súd akceptoval jej ďalšie dve zákonné vyživovacie povinnosti, výšku rodičovského príspevku 383,80 eura a poberané rodinné prídavky na dve maloleté deti v sume spolu 51 eur.

11. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) odvolanie Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno (kolízny opatrovník) uvádzajúc, že má za to, že návrh navrhovateľky, ako aj súhlas matky s jej návrhom je účelový a tým aj nedôvodný, a preto ho navrhuje zamietnuť.

12. Okrem toho, že navrhovateľka a matka maloletého žijú na rovnakej adrese, odvolateľ má preukázané, že o mal. Z. sa starajú obidve, t. j. navrhovateľka a aj matka minimálne spoločne, ak nie výhradne iba matka.

13. Školské zariadenie, ktoré maloletý navštevuje, uviedlo, že toto dieťa do a zo školy na 90 % sprevádza matka. Občas sa stane, že maloletý príde do školy v sprievode starších súrodencov, ale väčšinou ho sprevádza matka.

14. Rovnako aj pediater mal. Z. potvrdil, že toto mal. dieťa chodí do jeho ambulancie výlučne v sprievode matky. Nikdy s nikým iným ako s matkou maloletý ambulanciu nenavštívil. Mal. Z. má bežný súrodenecký vzťah so svojimi súrodencami. Starostlivosť rodičov o ich maloleté dieťa má prednosť pred akoukoľvek náhradnou starostlivosťou, pričom vyplýva z ust. § 28 ods. 1 ZoR.

15. Matka a ani navrhovateľka sa k podanému odvolaniu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno písomne nevyjadrili.

16. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávneným subjektom v rámci zákonnej lehoty pre podanie odvolania (§ 362 ods. 1 CSP) zvoliac procesný postup podľa § 65 a § 66 CMP, prejednal podané odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario). Následne odvolací súd podané odvolanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno vyhodnotil ako nedôvodné, s rozhodnutím o ňom tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

17. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 220 ods. 2 veta tretia CSP, súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 45 ods. 1 veta prvá ZoR, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 45 ods. 2 ZoR, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

Podľa § 44 ods. 4 ZoR, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

Podľa § 43 ods. 1 veta prvá ZoR, maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. V danom prípade súd prvej inštancie pri rozhodovaní o uplatnenom návrhu navrhovateľky týkajúceho sa zverenia mal. Z. N., nar. X.X.XXXX do jej náhradnej osobnej starostlivosti v rozsahu zodpovedajúcom obsahu ust. § 35 a § 36 CMP zistil vo veci skutočný stav, pričom dôkazy z neho vyplývajúce správne posúdil, dodržiavajúc myšlienkový postup ich hodnotenia v zmysle § 191 ods. 1 CSP, t. j. jednotlivo ako aj v ich vzájomnej súvislosti. Pokiaľ ide o následné právne posúdenie prejednávanej veci, tak prvoinštančný súd ho správne zrealizoval podľa ním odcitovaných ustanovení hmotnoprávneho charakteru bližšie špecifikovaných v rámci bodov 7. až 12. odôvodnenia napadnutého rozsudku. S poukazom na uvedené, odvolací súd napadnutý prvoinštančný rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, pričom v ďalšom odkazuje na obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP).

19. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku je zo strany odvolacieho súdu potrebné uviesť, že v súvislosti s rozhodovaním o podanom návrhu navrhovateľky na zverenie mal. Z. do náhradnej osobnej starostlivosti správne zohľadnil špecifiká prejednávanej veci, ktoré podporil dostatočne vykonaným dokazovaním s následným správnym posúdením, čo sa v konečnom dôsledku správne prejavilo vo vyhovení podanému návrhu ako plne opodstatnenému.

20. Napadnutému rozsudku z hľadiska jeho vecnej správnosti nie je možné vôbec vytknúť, že zverením mal. Z. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky by nebol rešpektovaný v prvom rade záujem tohto mal. dieťaťa. Je možné konštatovať, že súd prvej inštancie majúci na zreteli prvoradosť tohto

záujmu, správne preferoval výchovné (náhradné) prostredie u navrhovateľky, ktoré je po kvalitatívnej stránke lepšie, ako je tomu v prípade výchovného prostredia u prirodzenej matky. V tomto smere je potrebné uviesť, že mal. Z. je od svojho útleho veku vychovávaný v inom výchovnom prostredí ako u matky. Dôkazom tohto je právoplatný rozsudok Okresného súdu Komárno zo dňa 11.9.2017 č. k. 9P/157/2016-69, právoplatný dňa 11.10.2017, ktorým bol mal. Z. N., nar. X.X.XXXX zverený do osobnej starostlivosti otca a matke bolo určené výživné v rozsahu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Ako hlavný dôvod pre zverenie maloletého do osobnej starostlivosti otca skonštatoval v citovanom právoplatnom rozsudku súd prvej inštancie túlavý spôsob života matky. Až do svojej smrti, t. j. do dňa 13.8.2021 osobnú starostlivosť o mal. Z. vykonával jeho otec spolu so svojou manželkou, t. j. navrhovateľkou v tomto konaní. O nedostatočnom plnení si povinností matky ako rodiča k jej mal. synovi Z. a zároveň aj k potvrdeniu napadnutého rozsudku, ako vecne správneho (§ 387 ods. 1 CSP), nasvedčuje aj to, že OO PZ Komárno v roku 2020 pod č. ČVS: ORP-498/KN-KN-2020 MP viedlo proti matke trestné stíhanie vo veci prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona.

21. V kontexte týchto dôvodov a najmä v záujme zabezpečenia kontinuity a aj totožnosti aspoň jednej osoby (navrhovateľky, pretože prirodzený otec maloletého zomrel) poskytujúcej osobnú starostlivosť a tým aj vhodné výchovné prostredie vo vzťahu k mal. Z., odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie náhradnú osobnú starostlivosť, ktorú nad maloletým bude vykonávať navrhovateľka, za najvhodnejší spôsob výchovy a tým aj zvoleného výchovného prostredia k maloletému, ktoré tento dôverne pozná. Takisto je potrebné prijať ten záver, že zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti rešpektuje aj záujem dieťaťa na takto prijatom, resp. vyhlásenom rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý okrem iného v tomto konaní pred kolíznym opatrovníkom prezentoval aj maloletý Z., vyjadriac sa v tom smere, že chce, aby ho naďalej vychovávala navrhovateľka.

22. Ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP) odvolací súd aj výrok o určení výživného matke na jej mal. syna Z. a takisto aj súvisiaci výrok o náhrade trov prvoinštančného konania.

23. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP s tým, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

24. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).